

Projekt

z dnia 12 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU LEGNICKIEGO**

z dnia 12 lutego 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za
2024 rok**

Na podstawie

art. 4 ust. 1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 107, 1907), w związku z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 poz.49), Rada Powiatu Legnickiego uchwala, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za 2024 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Legnickiego.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

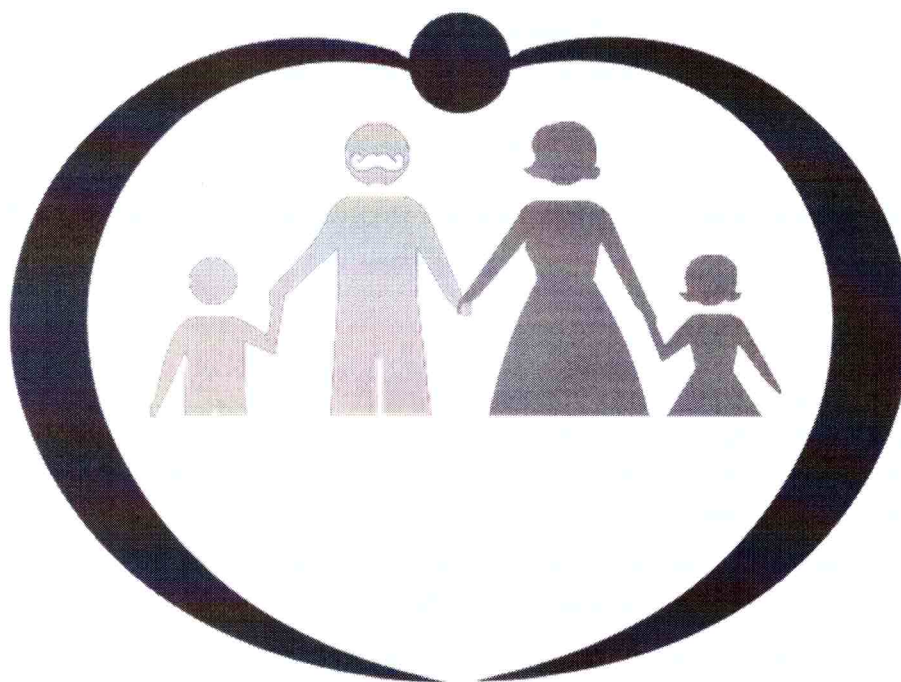
Przewodniczący Rady
Powiatu Legnickiego
Jan Łukasz

SEKRETARZ POWIATU

Grzegorz Rogos

Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu Legnickiego
z dnia 12 lutego 2025 r.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2024 ROK

Legnica, luty 2025 r.

Strona | 1

Szanowni Państwo,

Obowiązek wspierania rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego i administracji rządowej. Zadania powiatu w tym zakresie realizuje Starosta za pośrednictwem Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem nr 45/2011 Starosty Legnickiego z dnia 1 grudnia 2011 r. Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego, wówczas pn. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie legnickim.

System pieczy zastępczej obejmuje osoby, instytucje i działania ukierunkowane na zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w sytuacjach gdy rodzice biologiczni nie mogą wypełniać swoich obowiązków. Piecza zastępcza ma na celu wspieranie rodziny naturalnej w powrocie dziecka do środowiska rodzinnego. Jeśli nie jest to możliwe, podejmowane są starania o przysposobienie dziecka, a w przypadku braku takiej możliwości – zapewnienie mu opieki w rodzinie zastępczej. Kluczowym zadaniem systemu jest przygotowanie dzieci do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, rozwijania relacji z rodziną oraz rówieśnikami, a także zapewnienie im stabilnego rozwoju emocjonalnego, bytowego, zdrowotnego i edukacyjnego.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest Centrum Pomocy Rodzinie, w ramach centrum funkcjonuje zespół rodzinnej pieczy zastępczej. W Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego zadania te realizuje Dział rodzinnej pieczy zastępczej, w którym pracują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, specjaliści pracy z rodziną, psycholog oraz pedagog. Kluczowym celem działań zespołu jest budowa efektywnego i przyjaznego systemu wsparcia dla rodzin zastępczych.

Strategiczne kierunki działań na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku były określone w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”, przyjętym Uchwałą Nr LX/377/2024 Rady Powiatu Legnickiego z dnia 22 lutego 2024 roku. Realizacja programu trwa.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działania realizowane wyłącznie na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej i nie uwzględnia instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz innych zadań, takich jak świadczenia dla wychowanków, windykacja czy odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Prezentowany dokument stanowi sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Za skuteczność działań odpowiedzialne jest Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego, którego zaangażowanie i działania w rozwój rodzicielstwa zastępczego zostały przedstawione w niniejszym dokumencie.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy, Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego zobowiązane jest przedstawić Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdanie z rocznych efektów pracy, co niniejszym czynię.

1. Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków oraz ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń, mających na celu podnoszenie kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby
- 6) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, pomocy wolontariuszy
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- 10) zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym funkcję rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą

- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- 14) zapewnienie osobom pełniącym funkcję rodzinnej pieczy zastępczej poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego
- 15) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających
- 16) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

Powyższe zadania w 2024 roku realizowane były na bieżąco. Uzupełnione były także działaniami wynikającymi z założeń „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”, którego realizacja rozpoczęła się z dniem 1 stycznia 2024 roku i była kontynuowana w roku sprawozdawczym.

2. Dział rodzinnej pieczy zastępczej

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizują pracownicy działu rodzinnej pieczy zastępczej. W 2024 roku w jednostce zatrudnionych było 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 2 specjalistów pracy z rodziną, pod opieką których przebywało łącznie 125 rodzin zastępczych z terenu powiatu legnickiego. Pod opieką pracowników znajdowało się także 198 dzieci wychowujących się w tych rodzinach. Realizację zadań pracowników działu uzupełniali specjaliści - psycholog, pedagog i prawnik.

W 2024 roku koordynatorzy mieli pod swoją opieką po 15 rodzin zastępczych, natomiast specjaliści pracy z rodziną obejmowali swoją opieką, w zależności od potrzeb, od 15 do 38 rodzin zastępczych.

3. Zasady organizowania rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Legnickim

W 2024 roku na terenie powiatu legnickiego funkcjonowało ogółem 125 rodzin zastępczych, w których przebywało 198 dzieci. Decyzję o umieszczeniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej podejmował Sąd, poprzez wydanie postanowienia o zabezpieczeniu dziecka

w pieczy zastępczej na czas trwania postępowania opiekuńczego. Postanowienie o umieszczeniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej było następnie przekazywane do wykonania Dyrektorowi PCPR. Sąd wydawał także postanowienia o ustanowieniu konkretnej rodziny zastępczej wobec dziecka, co jest częstą praktyką wobec dzieci umieszczonych w rodzinie spokrewnionej, np. u dziadków dziecka. Część z funkcjonujących rodzin zastępczych została w 2024 roku rozwiązana z chwilą opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, w związku z osiągnięciem przez wychowanka pełnoletności lub jego powrotem do rodziny naturalnej. Ogółem w 2024 roku 25 wychowanków opuściło rodzinę zastępczą, z czego 4 dzieci zostało przysposobionych oraz 14 dzieci powróciło pod opiekę rodziny biologicznej.

W rodzinach zastępczych w 2024 roku przebywało 23 pełnoletnich wychowanków, którzy w roku sprawozdawczym byli objęci wsparciem pracowników Centrum. 5 wychowanków opuściło rodzinę zastępczą, 2 z powodu kontynuowania nauki 13 pozostało w rodzinach. Żaden z wychowanków w roku sprawozdawczym nie złożył wniosku o usamodzielnienie.

W minionym roku rozwiązanych zostało 13 rodzin zastępczych, w tym 9 rodzin spokrewnionych i 4 rodziny niezawodowe.

Tabela 1. Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą

L.p.	Przyczyna opuszczenia pieczy zastępczej	Liczba podopiecznych
1.	Kontynuowanie nauki przez pełnoletniego wychowanka	2
2.	Opuszczenie rodziny przez pełnoletniego wychowanka	3
2.	Usamodzielnienie – założenie własnego gospodarstwa domowego	0
3.	Powrót do rodziny biologicznej	14
4.	Adopcja	4
5.	Zmiana z rodzinnej formy pieczy zastępczej na instytucjonalną	2
6.	Inne	0
	Razem	25

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

W roku obejmującym sprawozdanie powstały 23 nowe rodziny zastępcze, w tym 7 rodzin niezawodowych, w których przebywało 16 dzieci, 15 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 19 dzieci oraz 1 rodzina zawodowa z funkcją pogotowia, w której przebywało 5 dzieci. Nowym rodzinom został przydzielony koordynator

lub specjalista pracy z rodziną, który od samego początku objął wsparciem prowadzących rodzinę zastępczą oraz przebywające w niej dzieci.

Tabela 2. Liczba nowych rodzin zastępczych zawiązanych w roku 2024 oraz liczba dzieci w nich przebywających

Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci (dzieci mogą być w ciągu jednego roku przenoszone do innych form pieczy zastępczej).
Spokrewnione	15	19
Niezawodowe	8	21
Zawodowe	0	0
Pogotowie rodzinne	0	0
Ogółem w roku 2024	23	40

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

W roku 2024 jedna rodzina zastępcza podjęła decyzję o przekwalifikowaniu się na zawodową rodzinę zastępczą i swoją opieką objęła 3 dzieci, jedna rodzina została przekwalifikowana na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną, która objęła opieką 2 dzieci. Dużym sukcesem jest również przekwalifikowanie rodziny zastępczej niezawodowej w Rodzinny Dom Dziecka, który zapewnił opiekę dla 5 dzieci.

Tabela 3. Liczba przekwalifikowanych rodzin zastępczych w roku 2024 oraz liczba dzieci w nich przebywających

Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci (dzieci mogą być w ciągu jednego roku przenoszone do innych form pieczy zastępczej).
Zawodowa specjalistyczna	1	2
Zawodowa	1	3
Zawodowa z funkcją pogotowia	1	5
Rodzinny Dom Dziecka	1	5
Ogółem w roku 2024	4	15

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonało 16 postanowień sądu, na podstawie których w rodzinach zastępczych umieszczono 51 dzieci, w tym:

- w rodzinach zastępczych spokrewnionych 19 dzieci
- w rodzinach zastępczych niezawodowych 12 dzieci
- w rodzinach zastępczych zawodowych (z funkcją pogotowia) 7 dzieci
- w instytucjonalnej pieczy zastępczej 13 dzieci

Ponad połowa spokrewnionych rodzin zastępczych zawiązana została z inicjatywy pracowników działu rodzinnej pieczy zastępczej. Osoby te podjęły procedurę kwalifikacyjną

i po uzyskaniu pozytywnej wstępnej kwalifikacji zostały wskazane przez dyrektora PCPR jako spokrewniona rodzina zastępcza dla dziecka.

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonało 13 postanowień sądu, na podstawie których 14 dzieci wróciło z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej, tj.

- z rodziny zastępczej spokrewnionej 7 dzieci
- z rodziny zastępczej niezawodowej 5 dzieci
- z rodziny zastępczej zawodowej (z funkcją pogotowia) 2 dzieci

W chwili ustanowienia rodziny zastępczej rozpoczynała się współpraca Działu rodzinnej pieczy zastępczej z nową rodziną. Wyznaczony pracownik Działu podejmował kontakt z rodziną oraz współpracę z asystentem rodziny biologicznej dziecka, jeśli został on rodzinie przydzielony, a także ze szkołą lub przedszkolem, do której uczęszcza dziecko. Ponadto zapoznawał się z sytuacją zdrowotną dziecka, dokumentacją dotyczącą dziecka oraz rozpoznawał potrzeby rozwojowe i emocjonalne dziecka, w celu opracowania planu pomocy dziecku. Rodziny zastępcze, w zależności od swoich potrzeb i potrzeb wychowanków, mogły korzystać z pomocy specjalistycznej i wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego.

Pracownicy Działu rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili wstępną kwalifikację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i spokrewnionej, udzielali wszelkich niezbędnych informacji oraz wspierali w całym procesie kwalifikacyjnym. Każdy z kandydatów, po dostarczeniu kompletu dokumentów, poddawany był ocenie zespołu kwalifikującego, po czym ocena kandydata przesyłana była do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

4. Struktura rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Legnickim

Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu legnickiego dzielimy na:

1. Rodziny zastępcze **spokrewnione** - na terenie powiatu na dzień 31.12.2024r. funkcjonowało 78 takich rodzin. Tworzą je małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, będący najczęściej dziadkami lub rodzeństwem dziecka.
2. Rodziny zastępcze **niezawodowe** - na terenie powiatu legnickiego funkcjonowały na dzień 31.12.2024 roku 28 rodziny niezawodowe. Tworzą je małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

3. Rodziny zastępcze **zawodowe** - na terenie powiatu legnickiego funkcjonowała na dzień 31.12.2024 roku 1 rodzina zawodowa. Tworzą ją małżonkowie niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Jest to rodzina, która w 2024 roku została przekształcona z rodziny zawodowej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową.
4. Rodziny zastępcze **zawodowe z funkcją pogotowia rodzinnego** – na terenie powiatu legnickiego funkcjonowały na dzień 31.12.2024 roku 3 takie rodziny. Tworzą je małżonkowie, są to rodziny przyjmujące dzieci w trybie interwencyjnym.
5. **Rodzinny Dom Dziecka** – na terenie powiatu legnickiego funkcjonował na dzień 31.12.2024 roku 1 Rodzinny Dom Dziecka. Tworzą go małżonkowie, którzy swoją opieką objęli 5 dzieci.
6. Rodzina zastępcza **zawodowa specjalistyczna** – na terenie powiatu legnickiego funkcjonowała na dzień 31.12.2024 roku 1 taka rodzina. Tworzą ją małżonkowie, jest to rodzina, która objęła opieką i wsparciem 2 dzieci niepełnosprawnych, ze specjalnymi potrzebami emocjonalnymi i rozwojowymi.
7. Rodzina zastępcza **pomocowa** - na terenie powiatu legnickiego funkcjonowała na dzień 31.12.2024 roku 1 taka rodzina. Tworzyli ją małżonkowie, jest to rodzina która objęła doraźną opieką 3 dzieci.

Tabela 4. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w całym roku 2024 oraz liczba dzieci w nich przebywających

Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci (dzieci mogą być w ciągu jednego roku przenoszone do innych form pieczy zastępczej).
Spokrewnione	87	119
Niezawodowe	32	46
Zawodowe	1	3
Pogotowie rodzinne	3	22
Zawodowa specjalistyczna	1	2
Rodzinny Dom Dziecka	1	5
Pomocowa	1	3
Ogółem w roku 2024	126	200

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

Rodziny zastępcze objęte opieką Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonują na terenie 8 gmin podlegających terytorialnie powiatowi legnickiemu. Przeważająca liczba rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie gminy i miasta Chojnów, łącznie 49 rodzin. Nieco mniej, 13 rodzin podlega terytorialnie gminie Prochowice, następnie Miłkowice – 12 funkcjonujących rodzin zastępczych. W 2024 roku na terenie gminy Kunice funkcjonowało 11 rodzin, Legnickie

Pole – 7, Ruja i Krotoszyce po 6 rodzin zastępczych.

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających z podziałem na gminy oraz rodzaje rodzin stan na 31.12.2024 r.

Typ rodziny Gmina	Rodziny zastępcze – ogółem		W tym- zawodowe i zawodowe z funkcją pogotowia		W tym- spokrewnione		W tym – niezawodowe	
	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci
Gmina Chojnów	23	43	1	7	16	26	6	6
Chojnów	34	51	1	3	25	37	3	10
Miłkowice	7	8	0	0	3	4	4	7
Legnickie Pole	11	13	0	0	7	9	3	3
Ruja	5	12	0	0	6	2	2	3
Krotoszyce	8	11	0	3	4	4	2	4
Prochowice	13	16	0	0	11	14	2	4
Kunice	9	13	0	0	6	9	3	6
Złotoryja	1	5	1	5	0			
Lubin	1		0		0			
RAZEM	112	172	3	15	78	105	28	43

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

5. Działania realizowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz rodzin zastępczych

1) Współpraca z rodzinami zastępczymi

Współpraca z rodzinami zastępczymi była realizowana w roku sprawozdawczym w sposób systematyczny i kompleksowy, co przyczyniło się do poprawy jakości funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie. W przyszłości planowane jest dalsze rozszerzanie oferty wsparcia oraz intensyfikacja działań promujących rodzicielstwo zastępcze.

a) Wsparcie merytoryczne i doradcze

- **Regularne konsultacje:** koordynatorzy i specjaliści pracy z rodziną odbywali cykliczne spotkania indywidualne z rodzinami zastępczymi, podczas których omawiano bieżące problemy wychowawcze, trudności emocjonalne dzieci oraz metody ich rozwiązywania.
- **Warsztaty i szkolenia:** Zorganizowano szkolenia z zakresu przewycięzania trudności w funkcjonowaniu rodzin zastępczych w praktyce, norm rozwojowych u dzieci oraz

Treningu Umiejętności Wychowawczych.

- **Poradnictwo specjalistyczne:** Zapewniono dostęp do psychologów, pedagogów oraz prawnika, którzy służyli pomocą w razie potrzeby.

b) Wsparcie emocjonalne i motywacyjne

- **Grupy wsparcia:**

W 2024 roku organizowane były spotkania dla rodzin zastępczych w ramach grupy wsparcia. W okresie od stycznia do grudnia 2024 roku odbyło się **10** spotkań grup wsparcia, na których poruszono następujące tematy:

- Samookaleczenia
- Świat oczami nastolatków. Dlaczego ich nie rozumiemy
- Jak radzić sobie z emocjami dzieci, by wyrosły na szczęśliwych dorosłych
- Rodzicielstwo zastępcze – zapobieganie wyczerpaniu i wypaleniu
- Nastolatek chce spędzić wakacje ze znajomymi, co robimy?
- Bunt dwulatka
- Jak nauczyć się rozpoznawać emocje
- Schemat porzucenia
- Zaniedbanie emocjonalne w dzieciństwie i jego skutki w dorosłości
- Jak przestać się martwić

W zrealizowanych spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyło ogółem **50** osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

W roku sprawozdawczym pracownicy Centrum zorganizowali również grupy wsparcia dla młodzieży, odbyło się 8 spotkań, na których omawiane były zagadnienia:

- Emocje – rozpoznawanie i nazywanie
- Bariery komunikacyjne
- Dorosli wokół mnie
- Budujemy pomosty, niszczymy przeszkody w komunikacji
- Problemy, z jakimi musi radzić sobie młody człowiek – przyczyny ich powstawania, sposoby na ich pokonanie – 4 spotkania.

Rodziny zastępcze na bieżąco były informowane i motywowane przez pracowników Działu rodzinnej pieczy zastępczej o możliwości wzięcia udziału w grupach wsparcia.

- **Indywidualne rozmowy motywujące:** koordynatorzy i specjaliści pracy z rodziną na bieżąco prowadzili rozmowy, kierowali wsparcie w celu podniesienia motywacji rodzin zastępczych do dalszego pełnienia swojej roli, szczególnie w sytuacjach kryzysowych.

c) Działania kontrolne i monitorujące

- **Regularne wizyty w rodzinach:** W 2024 roku pracownicy Działu aktywnie wspierali codzienne funkcjonowanie rodzin zastępczych, oferując specjalistyczne porady i pomoc. Kluczowym elementem pracy było realizowanie wizyt środowiskowych, które odbywały się co najmniej raz w miesiącu w każdej rodzinie zastępczej. Podczas spotkań omawiano bieżące sprawy rodzin, analizowano pojawiające się trudności i udzielano wsparcia. Częstotliwość wizyt była dostosowywana do indywidualnych potrzeb i sytuacji w danej rodzinie. W przypadkach wymagających dodatkowego wsparcia, do pracy z rodzinami włączali się psychologowie i pedagodzy.
W ciągu roku pracownicy Centrum odbyli łącznie 471 wizyt środowiskowych. Dodatkowo kontakt z rodzinami zastępczymi realizowany był poprzez rozmowy telefoniczne oraz wizyty rodzin w siedzibie PCPR.
- **Oceny okresowe:** w roku sprawozdawczym dokonano 29 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych, co pozwoliło na wypracowanie rekomendacji, obszarów wymagających poprawy oraz indywidualnych planów wsparcia.
- **Kontrole rodzin zastępczych:** W roku sprawozdawczym przeprowadzono 7 kontroli rodzin zastępczych, co pozwoliło na szczegółową ocenę funkcjonowania rodzin oraz wypracowanie istotnych ustaleń i rekomendacji. Kontrole te miały na celu zarówno zapewnienie najwyższych standardów opieki nad dziećmi, jak i wspieranie rodzin zastępczych w realizacji ich obowiązków. Dzięki przeprowadzonej kontroli możliwe było zidentyfikowanie obszarów wymagających wsparcia oraz opracowanie działań mających na celu ich usprawnienie.

2. Integracja środowiska rodzin zastępczych

a) Organizacja wydarzeń okolicznościowych:

- **Piknik Integracyjny „Rodzina Bez Barrier” IV edycja** - To wyjątkowe wydarzenie zorganizowano 1-06-2024 roku w ramach kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze. Spotkanie propagowało ideę rodzicielstwa zastępczego i było okazją do integracji rodzin zastępczych. Podczas Pikniku świętowano również Dzień Dziecka. W spotkaniu

wzięło udział ponad 100 rodzin zastępczych z Powiatu Legnickiego, a także wychowankowie pieczy instytucjonalnej z wychowawcami. Gospodarzami wydarzenia byli: Pan Adam Babuška - Starosta Legnicki oraz Pani Joanna Bałasz - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Dla wszystkich dzieci i ich opiekunów przygotowano wiele atrakcji. Dla młodszych dzieci zorganizowano zabawy sportowe i rekreacyjne, festiwal baniek mydlanych, malowanie twarzy, a dla najmłodszych – tatuaże. Dla starszych dzieci zorganizowano warsztaty pobierania odcisków palców, prowadzone przez funkcjonariuszy Policji Komendy Miejskiej Policji w Legnicy. Ogromnym zainteresowaniem wszystkich uczestników Pikniku cieszyły się pokazy ratownictwa technicznego przeprowadzone przez funkcjonariuszy Straży Pożarnej z Jednostki Ratowniczo Gaśniczej nr 1 w Legnicy oraz z Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Kunicach. Na dzieci czekał również poczęstunek, napoje oraz wata cukrowa. Podczas pikniku pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie obdarowali dzieci personalizowanymi prezentami, które same sobie wymarzyły. Ta inicjatywa była możliwa dzięki hojności i wsparciu darczyńców, którymi w tym roku byli: Bank BGK Region Dolnośląski, Bank PKO BP Oddział w Legnicy Fundacja KGHM Polska Miedź SA, Fundacja ESPA, Dominik Łysak, Stomatologia Pastor. Organizatorów wydarzenia wsparły również same rodziny zastępcze, piekąc domowe ciasta i przygotowując desery.

- Wyjazd integracyjny dla rodzin zastępczych - w dniach 29.08.2024r. – 30.08.2024 r. rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe z terenu powiatu legnickiego wzięły udział w dwudniowym wyjeździe edukacyjno-integracyjnym do malowniczej Szklarskiej Poręby zorganizowanym przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy. Wyjazd był wyjątkowym przedsięwzięciem, którego celem było wspieranie rozwoju i zainteresowań dzieci, a także integracja dzieci poprzez wspólne spędzanie czasu i aktywności na świeżym powietrzu. Wyjazd ten nie byłby możliwy bez wsparcia Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (LSSE) oraz Fundacji LSSE, która przekazała środki zebrane na ten cel podczas charytatywnego koncertu „Wigilia Serc – strefowe kolędowanie”. Przekazana darowizna została przeznaczona na pokrycie części kosztów wyjazdu, co umożliwiło zorganizowanie szeregu zróżnicowanych atrakcji dla uczestników wyjazdu. Program został idealnie dopasowany do zróżnicowanych pasji uczestników wyjazdu. Każdy znalazł coś dla siebie – od warsztatów artystycznych po gry zespołowe i aktywności na świeżym powietrzu. Dzieci miały okazję zwiedzić popularną wystawę Lego w Szklarskiej Porębie, która stała się źródłem inspiracji i radości zarówno dla dzieci jak i dorosłych. Kolejną atrakcją był słodki poczęstunek w lokalnej pączkarni, który sprawił

uczestnikom wyjazdu wiele przyjemności.

Dzieci uczestniczyły także w warsztatach artystycznych, gdzie mogły rozwijać swoje talenty plastyczne, a zajęcia zumbi dostarczyły im energii i radości poprzez ruch i taniec. Nie zabrakło również zabaw na świeżym powietrzu oraz turnieju sportowego, który pozwolił na zdrową rywalizację i integrację grupy. Wieczorem odbyło się ognisko, podczas którego uczestnicy wspólnie biesiadowali, śpiewali i bawili się, ciesząc się ciepłą, rodzinną atmosferą. Zespół Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy przygotował także liczne animacje, które zaangażowały zarówno najmłodszych, jak i tych starszych uczestników.

Wyjazd do Szklarskiej Poręby był nie tylko czasem zabawy i relaksu, ale również okazją do rozwijania pasji, budowania więzi oraz odkrywania nowych zainteresowań. Dzięki wsparciu LSSE, dzieci z pieczy zastępczej mogły przeżyć te wyjątkowe chwile, które na długo pozostaną w ich pamięci.

- Spotkanie z Mikołajem - Przedsięwzięcie zorganizowano w ramach IV edycji akcji „Zostań Mikołajem dla dzieci z pieczy zastępczej w Powiecie Legnickim” prowadzonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Pan Adam Babuška - Starosta Legnicki. Wydarzenie odbyło się 14 grudnia 2024 r. w Centrum Spotkań Jana Pawła II w Legnicy. Blisko dwieście dzieci z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Powiatu Legnickiego otrzymała prezenty od Świętego Mikołaja. W oczekiwaniu na przybycie Świętego Mikołaja zaproszone dzieci oraz goście mieli możliwość obejrzenia występu artystycznego przygotowanego przez grupę teatralną „Pinokio” oraz występy solistów z koła wokalnego Młodzieżowego Centrum Kultury w Legnicy. Nie zabrakło również wspólnego kolędowania.

Podczas wydarzenia dzieci zostały obdarowane przez Mikołaja paczkami, których przygotowanie było możliwe dzięki wsparciu sponsorów i indywidualnych darczyńców. W tym roku do akcji przyłączyli się nie tylko przedsiębiorcy, ale także samorządowcy z terenu powiatu legnickiego, pracownicy urzędów oraz funkcjonariusze straży pożarnej. Dzięki ich wsparciu i zaangażowaniu możliwe było zorganizowanie zabaw i animacji dla dzieci oraz przygotowanie upominków. Gospodarzem spotkania była Pani Joanna Bałasz – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy. Oprawę muzyczną wydarzenia zapewnił Pan Jan Łukasz - Przewodniczący Rady Powiatu Legnickiego. W wydarzeniu uczestniczyli zaproszeni goście m.in.: Pani Marta Reuter - Naczelnik Urzędu Skarbowego w Legnicy, Pan Marcin Dąbrowski – Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy, Pan Krzysztof Błądziński- Wójt Gminy Kunice,

Pan Kamil Pietrzyk - Komendant Ochotniczej Straży Pożarnej w Kunicach oraz Pan Tomasz Mesner – Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Miłogostowicach.

- **Wigilia dla rodzin zawodowych** – dużym sukcesem Centrum było przeprowadzenie w roku sprawozdawczym dwóch wydarzeń w ramach akcji „Zostań Mikołajem dla dzieci z pieczy zastępczej w Powiecie Legnickim”. W roku sprawozdawczym podjęto współpracę z placówką banku PKO BP Oddział w Legnicy, dzięki której odbyło się wyjątkowe spotkanie świąteczne dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka w Powiecie Legnickim. Podczas uroczystości 28 dzieci otrzymało wymarzone prezenty. Podarunki zostały przygotowane na podstawie listów do św. Mikołaja, w których najmłodszy opisywali swoje marzenia. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością Starosta Legnicki - Pan Adam Babuška, Wicestarosta - Pani Janina Mazur oraz Dyrektor Banku PKO BP Oddział w Legnicy - Pani Magdalena Dyrz wraz z pracownikami Banku. Spotkanie poprowadziła Dyrektor Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego – Pani Joanna Bałasz. Inicjatorką przedsięwzięcia była Pani Magdalena Dyrz, Dyrektor Banku PKO BP Oddział w Legnicy, która wraz z zespołem swoich pracowników dołożyła wszelkich starań, aby każde marzenie dzieci z zawodowych rodzin zastępczych zostało zrealizowane. Pracownicy Banku PKO BP Oddział w Legnicy, jak również pracownicy kilku innych oddziałów tej instytucji, przygotowali spersonalizowane prezenty świąteczne, których koszt wyniósł ogółem ponad 8 000 złotych.

2) Współpraca ze środowiskiem lokalnym

a) Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej

W 2024 roku pracownicy Działu realizowali szereg działań wspierających rodziny zastępcze oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, zapewniając kompleksową pomoc oraz współpracując z różnymi instytucjami.

W ramach organizacji pieczy zastępczej oraz działań zmierzających do powrotu dziecka do rodziny biologicznej prowadzono bieżącą współpracę z:

- ośrodkami pomocy społecznej,
- sądami,
- instytucjami oświatowymi,

- podmiotami leczniczymi.

Kluczową rolę odgrywały kontakty z ośrodkami pomocy społecznej z gmin na terenie powiatu legnickiego, które dostarczały informacji o sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Te dane były niezbędne do weryfikacji możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

b) Działania pracowników działu rodzinnej pieczy zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjaliści pracy z rodziną współpracowali z pracownikami socjalnymi i asystentami rodzin, jeśli tacy byli przydzieleni rodzinom biologicznym. Współpraca ta obejmowała:

- uczestnictwo w stałych posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, współtworzenie planów pomocy dziecku i ich modyfikację,
- realizację działań zgodnych z postanowieniami sądów dotyczącymi umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej oraz odbioru dzieci z domów rodzin biologicznych.

Doświadczenia pracowników wskazują, że większość rodzin biologicznych nie wyraża zgody na współpracę z asystentem rodziny, co w znacznym stopniu utrudnia proces reintegracji rodziny i powrotu dziecka pod opiekę rodziców biologicznych.

c) Współpraca z sądem rodzinnym i nieletnich

W 2024 roku pracownicy Działu rodzinnej pieczy zastępczej realizowali liczne działania wspierające zarówno rodziny zastępcze, jak i dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, systematycznie współpracowali z sądami rodzinnymi i nieletnich w zakresie organizacji i monitorowania pieczy zastępczej. Działania te obejmowały:

- wskazywanie rodzin zastępczych dla dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- sporządzanie opinii dotyczących sytuacji dziecka,
- przedkładanie opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

Istotnym aspektem współpracy z sądami był kontakt z kuratorami społecznymi i zawodowymi, którzy mają bezpośredni kontakt z rodzinami zastępczymi oraz biologicznymi dzieci. Ta współpraca pozwalała na lepsze rozpoznanie sytuacji dzieci i rodzin, a także na skuteczniejsze planowanie działań wspierających.

d) Współpraca ze szkołami

Pracownicy Działu rodzinnej pieczy zastępczej prowadzili systematyczną współpracę ze szkołami w celu:

- monitorowania wyników edukacyjnych dzieci,
- nawiązania kontaktu z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami,
- uzyskania pisemnych informacji na temat funkcjonowania dziecka w środowisku szkolnym.

Zgromadzone dane były wykorzystywane przy sporządzaniu opinii na potrzeby sądów rodzinnych, a także do opracowywania indywidualnych planów pomocy dziecku, dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych i emocjonalnych.

e) Współpraca z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i innymi placówkami specjalistycznego poradnictwa

Współpraca z poradniami i placówkami specjalistycznego poradnictwa, w tym z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Chojnowie oraz placówkami leczniczymi była prowadzona w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki. Rodzice zastępczy byli motywowani do skorzystania z pomocy poradni i placówek leczniczych, w zakresie zdiagnozowania przyczyn obserwowanych u dzieci trudności edukacyjnych oraz problemów rozwojowych. Opinie sporządzane przez specjalistów poradni były wykorzystywane w procesie konstruowania planu pomocy dziecku.

f) Współpraca z Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej, Ośrodkiem Adopcyjnym we Wrocławiu

Współpraca z Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej Ośrodkiem Adopcyjnym we Wrocławiu była realizowana na bieżąco. Jej podstawowym celem jest realizowanie zadań w zakresie poszukiwania rodzin adopcyjnych dla dzieci z pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną. W roku sprawozdawczym zgłoszono **22** dzieci z rodzin zastępczych z uregulowaną sytuacją prawną, w celu rozpoczęcia procedury poszukiwania rodziny adopcyjnej. Organizator przed przekazaniem informacji do ośrodka adopcyjnego przygotował dokumentację dziecka, która zawierała: dane o rozwoju psychofizycznym dziecka, dane dotyczące funkcjonowania dziecka w rodzinie zastępczej i łączącej je więzi emocjonalnej z opiekunami zastępczymi, postanowienie sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych, akt zgonu rodziców dzieci, a także akt urodzenia dziecka. Do procesu

adopcyjnego zakwalifikowano łącznie 7 dzieci, z czego 4 zostało przysposobionych. Wobec 14 dzieci, z uwagi na silne więzi z dotychczasowymi opiekunami, OA odstąpił od poszukiwania rodziny adopcyjnej. Jedno dziecko, z uwagi na zrzeczenie się matki praw rodzicielskich niedługo po porodzie, zostało przekazane do rodziny preadopcyjnej, wskazanej przez Ośrodek Adopcyjny we Wrocławiu

W 2024 roku wystąpiono do sądu z 14 wnioskami dotyczącymi uregulowania sytuacji prawnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Przed złożeniem wniosku o uregulowanie sytuacji prawnej (pozbawienie rodziców biologicznych władzy rodzicielskiej), koordynator lub specjalista pracy z rodziną zobowiązany był do uzyskania aktualnej informacji o sytuacji rodziny biologicznej dziecka, przebywającego w pieczy zastępczej. Informacje takie uzyskał od miejskich lub gminnych ośrodków pomocy społecznej właściwych dla miejsca zamieszkania rodziców biologicznych. Wszelkie uzyskane informacje, zostały zawarte we wniosku skierowanym do sądu, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.

Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka otwiera dziecku z pieczy zastępczej drogę do adopcji, a rodzinie zastępczej często ułatwia realizowanie obowiązków opiekuńczych, szczególnie w sytuacji, kiedy rodzice biologiczni dziecka nie współpracują z rodziną zastępczą. Rodzina zastępcza w chwili uregulowania sytuacji prawnej dziecka, może samodzielnie podejmować decyzje związane z leczeniem wychowanka, jego edukacją oraz w sprawach dotyczących majątku dziecka.

g) Współpraca z Ośrodkiem kuratorskim

Ośrodek działa od poniedziałku do piątku od 15:00 do 19.00, jest formą wsparcia dziennego dla młodzieży sprawiającej trudności wychowawcze, przejawiającej objawy demoralizacji. Koordynatorzy kierować będą podopiecznych na podstawie postanowienia sądu. Podczas uczestniczenia w zajęciach młodzież ma zagwarantowany ciepły posiłek, wsparcie w odrabianiu prac domowych, pomoc psychologa, kuratorów sądowych i wolontariuszy. W roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadków, które wymagałyby skierowania małoletnich do Ośrodka Kuratorskiego.

h) Współpraca z rodzinami biologicznymi

Działając w myśl art. 33 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma obowiązek zapewnić pracę z rodziną biologiczną dziecka przebywającego w pieczy, umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to

niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Nadrzędnym celem Organizatora Rodzinnej Pieczy zastępczej jest dobro dziecka oraz dążenie do poprawy jego sytuacji życiowej. Zespół działu rodzinnej pieczy zastępczej ma na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo m.in. do: utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami biologicznymi, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów. W związku z powyższym współpraca z rodzinami biologicznymi była realizowana na bieżąco.

Rodzice biologiczni, którzy rozpoznali u siebie zachowania agresywne oraz, na których obowiązek uczestniczenia w takim programie nałożył Sąd, uczestniczyli w programie korekcyjno-edukacyjnym przeznaczonym dla osób stosujących przemoc domową organizowanym w przez OIK PCPR.

- Program korekcyjno-edukacyjny

Zorganizowano i przeprowadzono kolejną edycję programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Program był elementem oddziaływań ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań przemocowych uczestników programu wobec członków rodziny, zmniejszenie ryzyka stosowania przemocy w przyszłości oraz nabycie umiejętności współżycia w rodzinie. W programie uczestniczyło 12 osób podczas 108 godzin sesji indywidualnych i 60 godzin zajęć warsztatowych. Zajęcia prowadziły dwie osoby - pracownicy PCPR.

- Program psychologiczno-terapeutyczny

W 2024 r. zorganizowano i zrealizowano program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową, który stanowi uzupełnienie i rozwinięcie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Wsparcie to koncentrowane było przede wszystkim na zmianę w sposobie myślenia i funkcjonowania uczestników programu. W ramach otrzymanych środków do przeprowadzenia warsztatów zaangażowano 2 trenerów – psychologa i pedagoga. W programie uczestniczyło 8 osób podczas 22 godzin sesji indywidualnych i 20 godzin zajęć warsztatowych, w tym rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

- spotkania rodziców biologicznych z dziećmi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy zapewniało spotkania dzieci z rodzinami biologicznymi, podczas których koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na

bieżąco pełnią nadzór nad prawidłowym przebiegiem spotkania oraz udzielają wsparcia rodzinom biologicznym dzieci. W 2024 roku odbyło się 30 spotkań rodziców biologicznych z dziećmi pod ścisłym nadzorem pracowników Centrum.

Ponadto w 2024 roku odbyło się 34 posiedzeń Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka z udziałem rodziców biologicznych. Podczas posiedzeń Zespołu pracownicy Centrum sporządzali okresowe oceny sytuacji dziecka oraz plany pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej we współpracy z rodzicami biologicznymi.

W 2024 roku sporządzono 4 zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa stosowania przemocy fizycznej i psychicznej nad dzieckiem przez rodziców biologicznych lub bliskich krewnych.

Ogółem w 2024 roku pracownicy Działu współpracowali z 34 rodzinami biologicznymi dziecka przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

3) Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka

Decyzję w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej podejmuje Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, w skład którego wchodzi, zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- dyrektor CPR PL w Legnicy
- odpowiednio rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka
- pedagog
- psycholog
- właściwy asystent rodziny
- przedstawiciel ośrodka adopcyjnego
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
- rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, Zespół dokonywał oceny dziecka w celu:

- ustalenia aktualnej sytuacji dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, umożliwiającą przysposobienie,
- oceny sytuacji stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,

- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

4) *Posiedzenia Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka*

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy w okresie sprawozdawczym odbyło się 309 posiedzeń Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Podczas posiedzeń Zespołu omawiano funkcjonowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, uwzględniając funkcjonowanie dziecka w rodzinie i szkole. Poruszano pojawiające się problemy wychowawcze w rodzinach zastępczych, dotyczące przebywających w niej dzieci. Rodziny zastępcze miały możliwość uzyskania specjalistycznych porad od osób wchodzących w skład Zespołu. Na podstawie uzyskanych informacji sporządzono 309 opinii dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, w tym 10 o braku zasadności dalszego pobytu w pieczy. Zgodnie z art. 137 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opinia powinna być sporządzana co 3 miesiące dla dzieci do 3 roku życia, natomiast dla dzieci powyżej 3 roku życia nie rzadziej niż co pół roku.

5) *Okresowa ocena rodziny zastępczej*

W 2024 roku odbyło się 29 posiedzeń Zespołu, na których zostało ocenione funkcjonowanie 29 rodzin zastępczych, z czego żadna rodzina nie otrzymała negatywną ocenę, a 4 warunkowo dopuszczające funkcjonowanie tej rodziny. Ocena została sporządzona na podstawie wcześniej przekazanej ankiety, dotyczącej samooceny rodziny zastępczej, aktualnych badań psychologicznych oraz zebranej dokumentacji obrazującej współpracę z rodziną zastępczą. Rodziny zastępcze są zobowiązane do przekazania rzetelnie wypełnionej ankiety pracownikowi Centrum, między innymi, na podstawie której koordynator lub specjalista pracy z rodziną sporządza ocenę, która zostaje wysłana do odpowiedniego sądu, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata.

6) Plan pomocy dziecku

Organizator pieczy zastępczej jest zobowiązany do opracowania i realizacji planu pomocy dziecku, który jest aktualizowany, w zależności od potrzeb, co trzy miesiące lub co pół roku.

Koordynatorzy i specjaliści pracy z rodziną w 2024 roku tworzyli dokumentację dotyczącą wychowanków, opracowali 306 Planów Pomocy Dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej oraz modyfikacji Planów Pomocy Dziecku. Opracowana dokumentacja zawierała:

- informacje o rodzinie zastępczej, takie jak: dane personalne, źródło dochodu, stan zdrowia,
- informacje dotyczące rodziny biologicznej takie jak: dane personalne, źródło dochodu, miejsce pobytu (jeśli jest znane), informacje dotyczące współpracy z rodziną zastępczą, informacje dotyczące realizacji obowiązku alimentacyjnego przez rodziców biologicznych na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- informacje dotyczące dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
- plan pomocy dziecku, który zawierał: cel pomocy, termin realizacji, osoby odpowiedzialne za realizację zadania oraz uwagi.

Plan pomocy dziecku jest zawsze opracowany na podstawie diagnozy dziecka i omawiany wspólnie z rodziną zastępczą. Działania w ramach planu są dostosowane do potrzeb dziecka i możliwości rodziny zastępczej. Realizacja zadań, które zostały zawarte w planie lub jego modyfikacji, omawiane są na bieżąco, podczas wizyt monitorujących pracownika w domu rodziny zastępczej. W razie potrzeby zadania podlegają dalszej modyfikacji.

7) Realizacja postanowienia sądu o zabezpieczeniu dziecka

W 2024 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli 16 razy w realizacji postanowienia sądu dotyczącego odebrania dzieci z rodziny biologicznej i przekazaniu ich do wskazanej placówki opiekuńczo – wychowawczej lub rodziny zastępczej. Ogółem zrealizowano 4 postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy instytucjonalnej oraz 12 postanowień w sprawie objęcia dzieci rodzinną pieczę zastępczą, w tym 7 wobec noworodków oraz 4 wobec dzieci poniżej 3 roku życia.

8) Organizowanie specjalistycznej pomocy i wsparcia dla rodzin zastępczych

Rodzinom zastępczym zapewniony był dostęp do specjalistycznej pomocy

psychologicznej, pedagogicznej oraz prawnej, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Rodziny zastępcze mogły korzystać na bieżąco z bezpłatnych porad dotyczących trudności opiekuńczo-wychowawczych, rozwojowych i zdrowotnych dzieci wychowywanych w rodzinach zastępczych. Zapewniono bezpłatny i szybki dostęp do pomocy lekarza psychiatry, psychologa, pedagoga i zajęć arteterapii.

Z pomocy psychologa skorzystało 70 rodzin zastępczych, w tym 30 dzieci. Diagnozą stanu emocjonalnego objęto 4 dzieci. W ramach doraźnej pomocy pedagogicznej prowadzone były konsultacje dla opiekunów zastępczych. Z pomocy pedagogicznej skorzystało 6 dzieci. Z konsultacji prawnych skorzystało 7 opiekunów. Dla dzieci z pieczy zastępczej prowadzona była arteterapia, w której wzięło udział 20 dzieci. Wsparciem specjalistycznym w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej objęto 3 rodziny zastępcze. Z tej formy pomocy terapeutycznej, pedagogicznej lub rehabilitacji skorzystało 4 wychowanków.

Tabela 6. Formy pomocy specjalistycznej udzielonej w Centrum

Formy pomocy specjalistycznej	Liczba osób objętych pomocą
Konsultacje psychologiczne dla opiekunów	36
Konsultacje psychologiczne dla dzieci	36
Psychoterapia krótkoterminowa - opiekunowie	1
Psychoterapia krótkoterminowa - dzieci	8
Poradnictwo pedagogiczne dla opiekunów	55
Poradnictwo pedagogiczne dla wychowanków	33
Diagnoza stanu emocjonalnego wychowanków	14
Diagnoza psychofizyczna wychowanka	49
Arteterapia	10
Konsultacje lekarza psychiatry	3
Konsultacje ws. diagnozy stanu emocjonalnego wychowanków	12
Kompleksowe wsparcie rodziny zastępczej	30
Porady prawne	9
Wsparcie specjalistyczne w miejscu zamieszkania	11

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

a) Program korekcyjno-edukacyjny

W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadzono kolejną edycję programu korekcyjno-edukacyjnego

przeznaczonego dla osób stosujących przemoc domową. W programie mogli uczestniczyć opiekunowie i rodzice biologiczni dzieci z pieczy zastępczej, którzy rozpoznali u siebie zachowania agresywne oraz, na których obowiązek uczestniczenia w takim programie nałożył Sąd. W programie uczestniczyło 12 osób podczas 108 godzin sesji indywidualnych i 60 godzin zajęć warsztatowych. Zajęcia prowadziły dwie osoby - pracownicy PCPR.

b) *Program psychologiczno-terapeutyczny*

W 2024 r. zorganizowano i zrealizowano program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową, który stanowi uzupełnienie i rozwinięcie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, również wobec rodzin zastępczych i rodzin biologicznych. Wsparcie to koncentrowane było przede wszystkim na zmianę w sposobie myślenia i funkcjonowania uczestników programu. W ramach otrzymanych środków do przeprowadzenia warsztatów zaangażowano 2 trenerów –psychologa i pedagoga. W programie uczestniczyło 8 osób podczas 22 godzin sesji indywidualnych i 20 godzin zajęć warsztatowych.

c) *Wyjazd edukacyjno terapeutyczny z elementami TUS, TZA ART*

W 2024 roku zorganizowano wyjazd edukacyjno - terapeutyczny w ramach Programu Ochronowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej". W wyjeździe wzięło udział 20 osób dorosłych, rodziców dzieci zagrożonych przemocą, w tym również rodziny zastępcze. Celem oddziaływań terapeutycznych podczas wydarzenia było zmniejszenie zachowań agresywnych, podniesienie poziomu samokontroli, ograniczenie oraz kontrolowanie gniewu i agresji.

Trening Zastępowania Agresji ART – przeprowadzony podczas wyjazdu edukacyjno – terapeutycznego pomógł zrozumieć uczestnikom wyjazdu mechanizmy działania pod wpływem złości a także rozpoznawać i redukować swoją złość. Uczestnicy nabyli umiejętności jak opanowywać trudne emocje, jak zachowywać się w momencie przyływu złości. Trening skłonił uczestników do refleksji i zastanowienia się nad swoim postępowaniem będąc pod wpływem silnych emocji i stresu.

Przeprowadzono również zajęcia dla dzieci z elementami TUS, których celem było rozwijanie koncentracji oraz uwagi podczas słuchania tekstu piosenek, zajęcia ogólnorozwojowe, rozwijanie kompetencji społecznych, wsparcie zachowań łagodzących napięcie emocjonalne. Przeprowadzone zajęcia zintegrowały grupę. Dzieci nawiązały nowe znajomości, w skupieniu potrafiły słuchać opowiadań o zwierzętach, czynnie i bardzo chętnie brały udział

we wspólnym śpiewaniu. Podczas zwiedzania ZOO bez skrępowania zadawały pytania dotyczące zwierząt. Zajęcia pozwoliły dzieciom poznać zasady przebywania w grupie oraz prawidłowe sposoby zachowań akceptowalne w społeczeństwie.

9) *Wsparcie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą*

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w pracy z pełnoletnim wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności należało:

- a. pomoc wychowankowi we wskazaniu opiekuna usamodzielnienia na rok przed osiągnięciem pełnoletności;
- b. pomoc wychowankowi w opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia (co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności), który jest realizowany przez wychowanka do ukończenia przez niego 25 lat;
- c. utrzymywanie stałego kontaktu osobistego, telefonicznego, mailowego z pełnoletnim wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej, także tym pozostającym po osiągnięciu pełnoletności w dotychczasowej rodzinie zastępczej za jej zgodą;
- d. wspieranie wychowanka w procesie usamodzielnienia, realizacji indywidualnego programu usamodzielniania, udzielanie mu wsparcia w zakresie zdiagnozowanych, a także zgłoszonych przez niego potrzeb;
- e. dokonywanie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oceny i weryfikacji indywidualnego programu usamodzielnienia w przypadku zmiany sytuacji życiowej osoby usamodzielnianej; współpraca z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym;
- f. współpraca ze szkołą, opiekunem usamodzielnienia, pracownikiem socjalnym. opiniowanie wniosku o pomoc pieniężną na usamodzielnienie i pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki.

W trakcie wykonywanych obowiązków pracownicy na bieżąco udzielali wsparcia 14 pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, poprzez informowanie o procedurach dot. przyznawania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie oraz usamodzielnienie, udzielanie pomocy w wyborze opiekuna usamodzielnienia, opracowaniu Indywidualnych Programów Usamodzielnienia oraz modyfikacji lub ocen IPU. Podczas wizyt w środowisku i rozmów telefonicznych motywowano wychowanków do kontynuowania nauki i utrzymywania prawidłowej frekwencji na zajęciach, a także do poprawy sytuacji materialnej m.in. przez poszukiwanie pracy zarobkowej.

W 2024 roku Centrum zorganizowało cykl szkoleń warsztatowych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej lub niepełnoletnich wychowanków przygotowujących się do usamodzielnienia. Wychowankowie zostali wyposażeni w kompetencje społeczne niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Zakres tematyczny szkoleń obejmował rozwijanie i nabywanie kompetencji twardych, tj. umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych, uczestniczenia w życiu społecznym, poszukiwania pracy (sprawy ZUS, bankowe, rozliczenia w US, sprawy w PUP itp.) a także rozwijanie i nabywanie kompetencji miękkich, w zakresie kompetencji społecznych (radzenie sobie ze stresem, komunikacja, asertywność, rozwiązywanie konfliktów, negocjacje rówieśnicze, motywacja, zarządzanie czasem itp.).

Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego posiada w swoich zasobach mieszkanie treningowe na potrzeby wychowanków usamodzielniających się i opuszczających pieczę zastępczą. W 2024 przy roku w mieszkaniu umieszczono okresowo 1 wychowanka instytucjonalnej pieczy zastępczej, który podczas pobytu pod okiem specjalistów odbywa trening usamodzielnienia, przygotowując się do samodzielnego życia. Wychowanek ma zapewniony pakiet usług bytowych, został objęty specjalistycznym wsparciem w ramach poradnictwa.

6. Działania na rzecz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

W 2024 roku Centrum na bieżąco realizowało zadania w zakresie pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Systematycznie prowadzony nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej zaowocował w 2024 roku pozyskaniem nowych kandydatów (34 osoby). W roku sprawozdawczym zgłosiło się 15 kandydatów na rodziny niezawodowe, 16 na rodziny spokrewnione, 2 kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe z funkcją pogotowia, 1 kandydat na dyrektora rodzinnego domu dziecka.

1) Działania promujące rodzicielstwo zastępcze w Powiecie Legnickim

W 2024 roku na terenie powiatu prowadzone były szeroko zakrojone działania na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego w powiecie legnickim. Celem działań było promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez podnoszenie świadomości mieszkańców powiatu na temat roli rodziny zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci pozbawionych możliwości wychowywania się w swojej rodzinie naturalnej. Realizowane działania promocyjne miały na celu dalszy

rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie oraz pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziców zastępczych.

Działania promujące pieczę zastępczą realizowane były w ramach działań określonych w celach szczegółowych „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026”. W 2024 roku w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- a) Udział w kampanii społecznej „Mie(dź) rodzinę”;
- b) Audycja radiowa pn. „Stwórz bezpieczny dom - zostań rodziną zastępczą”;
- c) Audycja radiowa pn. „PCPR nie ustaje w poszukiwaniach rodzin zastępczych”;
- d) Udział dzieci z pieczy zastępczej w konkursie modelarskim „Ekostrefuś” organizowany przez LSSE;
- e) Ulotki i plakaty promocyjne, udział w imprezie plenerowej „Dni Prochowic” poprzez wystawienie stoiska PCPR z promowaniem idei rodzicielstwa zastępczego;
- f) Piknik integracyjny „Rodzina Bez Barrier” z okazji Dnia rodzicielstwa zastępczego;
- g) Wyjazd integracyjny dla rodzin zastępczych;
- h) „Zostań Mikołajem dla dzieci w pieczy zastępczej”;
- i) Liczne reportaże i fotorelacje w lokalnych mediach;
- j) Liczne publikacje i fotorelacje w mediach społecznościowych;
- k) Przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Udział w kampanii społecznej „Mie(dź) rodzinę”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie od 2021 roku uczestniczy w kampanii społecznej „Mie(dź) rodzinę”, której celem jest zmiana wizerunku rodzicielstwa zastępczego oraz zwiększenie liczby kandydatów na rodziców zastępczych na terenie Legnicko - Głogowskiego Okręgu Miedziowego.

Konkurs modelarski

W Centrum Konferencyjnym LSSE odbyło się przedsięwzięcie pn. „Ekostrefuś”, zorganizowane z okazji Dnia Ziemi dla partnerskich przedszkoli i pierwszych klas szkół podstawowych, miało na celu promowanie świadomości ekologicznej wśród najmłodszych. W konkursie udział wzięli wychowankowie pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy i zajęli III miejsce.

Ulotki i Plakaty promocyjne

W 2024 roku pracownicy Centrum opracowali i przygotowali materiały informacyjne na temat rodzicielstwa zastępczego. W ramach działań promujących pieczę zastępczą pracownicy jednostki uczestniczyli w obchodach dni Prochowic. Była to impreza plenerowa, podczas której pracownicy PCPR mieli swoje stanowisko z materiałami promocyjnymi na temat idei rodzicielstwa zastępczego. W ramach tego działania szeroko promowano potrzebę powstawania nowych rodzin zastępczych oraz konieczność zabezpieczania dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Piknik integracyjny „Rodzina Bez Barrier” IV Edycja

Dział rodzinnej pieczy zastępczej zorganizował IV edycję Powiatowego Pikniku Integracyjnego „Rodzina bez Barrier” w ramach kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze. Spotkanie propagowało ideę rodzicielstwa zastępczego i było okazją do integracji rodzin zastępczych. Podczas Pikniku świętowano również Dzień Dziecka. W spotkaniu wzięło udział ponad 100 rodzin zastępczych z Powiatu Legnickiego, a także wychowankowie pieczy instytucjonalnej z wychowawcami.

Wyjazd integracyjny dla rodzin zastępczych

Wyjazd integracyjny dla rodzin zastępczych zorganizowany został przez pracowników działu rodzinnej pieczy zastępczej. Była to wyjątkowa forma wsparcia i promocji rodzicielstwa zastępczego, która umożliwiła budowanie więzi między rodzinami, wymianę doświadczeń oraz wzmacnianie poczucia wspólnoty. W trakcie wyjazdu organizowane były warsztaty, zajęcia edukacyjne i rekreacyjne, które rozwijają kompetencje opiekuńczo-wychowawcze oraz promują ideę rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym. Tego typu inicjatywy podkreślają znaczenie wsparcia dla rodzin zastępczych i inspirują do podjęcia tej roli przez kolejne osoby.

Projekt „Zostań Mikołajem dla dzieci z pieczy zastępczej w Powiecie Legnickim” – IV edycja

Celem projektu było pozyskanie środków finansowych oraz rzeczowych na przygotowanie prezentów mikołajkowych dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu powiatu legnickiego. Wsparcia finansowego i rzeczowego w ramach projektu udzielili:

- Urząd Gminy Kunice, Ochotnicza Straż Pożarna w Kunicach, Ochotnicza Straż Pożarna w Miłogostowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach – pomoc rzeczowa
- Gates Polska – pomoc rzeczowa
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Legnicy – pomoc rzeczowa
- Bank Gospodarstwa Krajowego – pomoc rzeczowa na kwotę 21 000,00
- Komisja Zakładowa NSZZ Solidarność przy Zakładzie Wzbogacania Rud - pomoc finansowa na kwotę 3 000,00
- Przedsiębiorstwo Transportowo – Budowlane – pomoc finansowa na kwotę 500,00
- Kraina Dobrej Energii – pomoc rzeczowa
- Pałac Krotoszyce – pomoc rzeczowa
- Urząd Skarbowy w Legnicy
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy
- Tkalnia Wiedzy – prywatna szkoła podstawowa
- Dr. Oko – pomoc rzeczowa
- Uroda od kosmetologa – pomoc rzeczowa
- Michał Rajczakowski – pomoc rzeczowa
- My Vita Pharm – pomoc finansowa 5 000,00
- PKO Bank Polski Oddział w Legnicy -

Ze środków finansowych w kwocie **8 500,00 zł** otrzymanych od darczyńców oraz ze środków własnych PCPR zostały przygotowane prezenty mikołajkowe dla **200** dzieci. W ramach projektu odbyło się także spotkanie z Mikołajem. Był to dobry moment na podsumowanie projektu, a także do przekazania podziękowań dla wszystkich osób, które wsparły działania na rzecz dzieci z pieczy zastępczej.

Media społecznościowe

W 2024 roku prężnie rozwijał się profil Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w mediach społecznościowych. Z liczby 1600 obserwujących na koniec 2023 roku uzyskano wynik **8,6 tysiąca** osób obserwujących profil na dzień 31.12.2024r. Na portalu prezentowane były informacje dotyczące pieczy zastępczej, baza wiedzy o rodzicielstwie zastępczym oraz wszystkich innych działaniach realizowanych przez PCPR w Legnicy. Zainteresowani mieli możliwość obserwować działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy dzięki licznym fotorelacjom z wydarzeń organizowanych przez Centrum. W działalności tej uzyskano

wsparcie portali informacyjnych, takich jak Radio Plus, e-legnickie.pl, lca.pl, legnica.naszemiasto.pl.

Przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – szkolenie

W 2024 roku pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadzili 1 szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zastępcze zawodowe w oparciu o Program „Rodzina” na licencji Stowarzyszenia Rodzin Zastępczych i Adopcyjnych „Profamilia” w Krakowie w okresie od 19-01-2024 do 01-03-2024r. Przeszkolono 8 osób, w tym 5 z Powiatu Legnickiego. 13 grudnia 2024 roku zespół Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy rozpoczął kolejne szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka oraz kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. Dużym sukcesem Centrum jest autorski program szkolenia „Szkoła dla rodziców zastępczych”. W szkoleniu bierze udział 16 osób z terenu powiatu legnickiego oraz złotoryjskiego. Zakończenie 2 edycji szkolenia planowane jest na 14-02-2025r.

Celem kursów było przygotowanie teoretyczne i praktyczne osób bądź rodzin zainteresowanych ustanowieniem zawodowej lub niezawodowej rodziny zastępczej, zamieszkujących na terenie powiatu legnickiego oraz innych powiatów, do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także nabycie przez kandydatów odpowiednich kompetencji, umożliwiających im prawidłowe organizowanie opieki i wychowania dla dziecka znajdującego się pod ich pieczę. W programie szkolenia, oprócz części teoretycznej i warsztatowej, zaplanowano także zajęcia praktyczne, które były realizowane w zawodowych rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu legnickiego oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych z naszego terenu. Udział kandydatów we wszystkich działaniach był bezpłatny. Uczestnikom zapewnione zostały materiały szkoleniowe wykorzystywane w trakcie zajęć.

2) Badania psychologiczno – pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze

W 2024 roku sporządzono 22 opinie pedagogiczne o kandydatach na rodziny zastępcze oraz 22 opinie psychologiczne o kandydatach. Łącznie w badaniach psychologicznych i pedagogicznych uczestniczyły 41 osoby.

3) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

Pozyskiwanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej odbywa się za pośrednictwem prowadzonych działań promujących rodzicielstwo zastępcze - ogłoszeń na stronie internetowej PCPR, kampanii prowadzonej za pomocą mediów społecznościowych, uczestnictwa w wydarzeniach plenerowych na terenie powiatu, rozmów telefonicznych i osobistych.

W 2024 roku przeprowadzono 22 wywiady pedagogiczne z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w ich miejscu zamieszkania i sporządzono 22 opinie pedagogiczne o kandydatach w zakresie warunków niezbędnych do sprawowania funkcji.

W 2024 roku osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej uczestniczyły w badaniach psychologicznych, na podstawie art. 45a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przeprowadzono w tym trybie 22 badań psychologicznych i wydano 22 opinie psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Na podstawie analizy dokumentacji i oceny warunków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2024 roku wydano 24 pozytywne wstępne kwalifikacje dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz 3 negatywne wstępne kwalifikacje.

Wsparcie psychologiczne, prawne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą prowadzone było w formie indywidualnych konsultacji. Rodziny zapraszane były także do udziału w organizowanych grupach wsparcia. Ponadto w razie potrzeby wynikającej z problemów edukacyjnych dzieci rodzinom proponowane są konsultacje w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chojnowie.

Wsparcie dla rodziców dzieci objętych pieczęą zapewniane było w ramach poradnictwa specjalistycznego. Opiekunowie zastępczy otrzymali pomoc w zakresie problemów adaptacyjnych i trudności emocjonalnych dziecka, zaburzeń odżywiania dziecka, jego zaburzeń w zachowaniu, trudności w nauce. Dorośli korzystali z pomocy w zakresie trudności w relacji partnerskiej, problemów wychowawczych, sytuacjach kryzysowych wynikających z przemocy. W ramach pomocy pedagogicznej rodziny zastępcze oraz dzieci w nich umieszczone skorzystały z doraźnych konsultacji pedagogicznych, w liczbie według poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Wsparcie specjalistyczne dla rodzin zastępczych w 2024 roku

Rodzaj wsparcia	dzieci	dorośli
konsultacje psychologiczne	30	40
konsultacje pedagogiczne	6	0
konsultacje prawne	2	7
konsultacja psychoterapeutyczna	0	0
rozmowa terapeutyczna/ terapia	12	11
diagnoza psychofizyczna dziecka	4	0
diagnoza stanu emocjonalnego dziecka	0	0
udział w arteterapii; warsztaty grupowe	20	20
badania psychologiczne kandydatów na rodziny zastępcze	0	24
badania pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze	0	24
badania aktualizacyjne dla rodzin zastępczych	0	28

Źródło: dane własne Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego

Pracownicy Centrum prowadzili bieżącą pracę z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci pod ich opiekę. W siedzibie jednostki organizowano także spotkania dzieci z rodzicami biologicznymi oraz innymi członkami rodziny pochodzenia.

W roku sprawozdawczym współpracowano z 34 rodzinami biologicznymi. Odbyło się 27 konsultacji z rodzicami biologicznymi. Zorganizowano 47 spotkań rodziców z wychowankami rodzin zastępczych.

Na potrzeby rodzin naturalnych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w strukturach Centrum działa mieszkanie treningowe dla samotnych matek (ojców) z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Brenniku, w którym potencjalną pomoc i wsparcie specjalistyczne mogą znaleźć rodzice biologiczni dzieci z pieczy zastępczej.

7. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

W 2024 roku Centrum organizowało dla rodzin zastępczych szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Szkolenia były dostosowane do potrzeb osób prowadzących

rodziny zastępcze. Rozeznanie w zakresie potrzeb edukacyjnych prowadzili pracownicy współpracujący z rodzinami zastępczymi. W roku 2024 przeprowadzonych zostało 4 szkoleń, których tematyka obejmowała następujące zagadnienia:

- „Spokój w głowie” – funkcjonowanie rodzin zastępczych – cykl II spotkań
- Normy rozwojowe dziecka
- Trening Umiejętności Wychowawczych

W ramach wielu cykli szkoleń wsparciem zostało objętych łącznie 58 osób tworzących rodziny zastępcze.

8. Organizacja wsparcia wolontariuszy

W 2024 roku PCPR zorganizowało pomoc w nauce dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej prowadzoną w formie wolontariatu. Zajęcia reedukacyjne z matematyki prowadzone były w każdą środę w godzinach od 17.00 do 19.00 przez pracownika naukowego Uniwersytetu Wrocławskiego. Ogółem z tej formy wsparcia systematycznie skorzystało 8 dzieci. Grono wolontariuszy wspomagało również organizację pikniku integracyjnego „Rodzina Bez Barrier”.

9. Rodziny pomocowe

W okresie sprawozdawczym wystąpiła potrzeba organizowania opieki nad dziećmi, w przypadku gdy rodzina zastępcza okresowo nie mogła sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki. W 2024 roku 1 rodzina zgłosiła potrzebę wsparcia, jakim jest rodzina pomocowa. W związku z czym zawarto 1 umowę o prowadzenie rodziny zastępczej pomocowej.

10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

CPR PL współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przede wszystkim na rzecz pozyskania wsparcia materialnego dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz organizacji wycieczki. W ramach współpracy z innymi podmiotami i organizacjami zorganizowane zostały kolonie letnie dla 4 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w Pustkowie. Organizatorem i fundatorem wycieczki było Biuro Podróży „Kon Tiki” Łabaz i Grochantz.

11. Doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji pracowników

Pracownicy Działu rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku na bieżąco podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w szkoleniach, warsztatach, realizując studia podyplomowe i magisterskie w zakresie doskonalącym wiedzę wykorzystywaną na zajmowanym stanowisku pracy. W roku sprawozdawczym uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- Procedura odebrania dziecka z rodziny, zabezpieczenie dziecka po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przemoc wobec małoletniego.
- Zapomnieni. Postrzeganie świata przez osoby z alzheimerem i schizofrenią.
- Trudny klient.
- Odporność psychiczna
- Jak budować poczucie własnej wartości
- Lokalny plan rozwoju usług społecznych
- Standardy ochrony Małoletnich
- Praca z osobą stosująca przemoc
- Praca socjalna z trudnym klientem. Budowanie bezpiecznych relacji
- Potrzeby i trudności dzieci w pieczy zastępczej
- Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną. Zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej
- Opłata za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
- Rodzina dziecka z niepełnosprawnością. Rola, cele, funkcje i zadania
- Doskonalenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze
- Certyfikowane szkolenie do prowadzenia treningu metodą Biofeedback EEG

12. Efekty pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej osiągnięte w 2024 roku

Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Legnicy jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zrealizowało wszystkie działania zaplanowane na 2024 rok. Zrealizowane zostały także zadania określone w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026. Efekty działań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku to:

- 1) dalsza profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej – utworzenie 1 nowych zawodowych rodzin zastępczych z funkcją pogotowia rodzinnego;
- 2) utworzenie 1 nowej zawodowej rodziny zastępczej;
- 3) utworzenie 1 nowej rodziny zastępczej pomocowej;
- 4) utworzenie Rodzinnego Domu Dziecka;

- 5) utworzenie 22 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 40 dzieci;
- 6) zapewnienie systemu rodzinnej opieki zastępczej dla 198 dzieci pozbawionych możliwości wychowywania się w swojej rodzinie biologicznej;
- 7) pozyskanie środków finansowych pozabudżetowych na działania w zakresie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej;
- 8) rozszerzenie zakresu pomocy rzeczowej dla dzieci z rodzinnej z pieczy zastępczej;
- 9) organizowanie nowych form pomocy specjalistycznej i wsparcia emocjonalnego dla rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających;
- 10) zapewnienie dostępu rodzin zastępczych do pomocy psychiatrycznej w ramach konsultacji lekarza psychiatry;
- 11) zapewnienie dostępu dla dzieci z pieczy zastępczej do pomocy psychiatrycznej, psychoterapii, terapii pedagogicznej, arteterapii i zajęć reedukacyjnych,
- 12) organizacja spójnego systemu wsparcia i pomocy specjalistycznej dla wychowanków przygotowujących się do samodzielności – warsztaty kompetencji, mieszkanie treningowe, konsultacje, pomoc w realizacji IPU;
- 13) zapewnienie dostępu do nowych form szkoleń dla kadr wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w celu podnoszenia kompetencji zawodowych pracowników;
- 14) szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej autorskim programem „Szkola dla rodziców zastępczych”.
- 15) zwiększenie liczby trenerów prowadzących szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą, kompetencji zawodowych trenerów rodzinnej pieczy zastępczej;
- 16) pozyskanie 15 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej;
- 17) zapewnienie dostępu do szkoleń, warsztatów i spotkań grup wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 18) prowadzenie działań na rzecz uregulowania sytuacji prawnej wychowanków oraz zgłoszenie dzieci do przysposobienia – zwiększenie liczby wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej oraz dzieci zgłoszonych do przysposobienia w stosunku do roku ubiegłego - 14 wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej; 22 zgłoszeń do Ośrodka Adopcyjnego, 7 dzieci zakwalifikowanych do adopcji;
- 19) organizacja wypoczynku letniego dla 4 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w formie kolonii;
- 20) wprowadzenie i wypracowanie standardów pracy z rodzinami zastępczymi
- 21) wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich

- 22) podniesienie standardu pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych – kompleksowe wyposażenie gabinetu terapeutycznego do prowadzenia treningów metodą Biofeedback EEG; przeszkolenie trenerów;
- 23) podniesienie standardu pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych - doposażenie gabinetu specjalistów w pomoce i narzędzia do terapii psychologicznej, terapii pedagogicznej, zajęć kompensacyjnych, ogólnorozwojowych i innych;
- 24) zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla rodziców biologicznych lub zastępczych rozpoznających u siebie problem agresji lub przemocy;
- 25) zwiększenie kompetencji pracowników w zakresie współpracy z rodzinami biologicznymi wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych;
- 26) Zapobieganie kryzysom w pieczy zastępczej poprzez profesjonalne monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Szybka reakcja na trudności zgłaszane przez rodziny zastępcze lub dzieci;
- 27) Promowanie rodzicielstwa zastępczego – z wyniku 1 tysiąca osób obserwujących profil w roku 2023 w mediach społecznościowych, w ciągu jednego roku 2024 uzyskano wynik 8,6 tysiąca obserwatorów.
- 28) Podnoszenie świadomości społecznej na temat potrzeb dzieci i znaczenia rodzicielstwa zastępczego.
- 29) Aktywne poszukiwanie kandydatów na rodziców zastępczych poprzez działania promocyjne.

13. Zadania zaplanowane do realizacji przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2025 roku:

- 1) Intensyfikacja działań promujących ideę rodzicielstwa zastępczego w lokalnej społeczności;
- 2) Organizacja kampanii informacyjnych w mediach, szkołach, kościołach i podczas lokalnych wydarzeń;
- 3) Prowadzenie warsztatów i spotkań informacyjnych dla kandydatów na rodziny zastępcze;
- 4) Organizowanie szkoleń dla nowych kandydatów na rodziny zastępcze;
- 5) Realizacja szkoleń specjalistycznych (np. dotyczących pracy z dziećmi z traumą, wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami);

- 6) Wdrażanie programów doskonalenia umiejętności wychowawczych dla już funkcjonujących rodzin zastępczych;
- 7) Zapewnienie regularnego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i prawnego;
- 8) Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych w celu wymiany doświadczeń i wzajemnej pomocy;
- 9) Organizowanie konsultacji i interwencji w sytuacjach kryzysowych;
- 10) Organizowanie zajęć rozwijających talenty i zainteresowania dzieci;
- 11) Zapewnienie specjalistycznej pomocy (psychologicznej, logopedycznej, terapeutycznej) dla dzieci ze szczególnymi potrzebami;
- 12) Wspieranie dzieci w edukacji oraz przygotowaniu do samodzielności;
- 13) Prowadzenie działań zmierzających do odbudowy relacji między dziećmi a ich rodzinami biologicznymi;
- 14) Organizowanie warsztatów i konsultacji dla rodziców biologicznych w celu zwiększenia ich kompetencji wychowawczych;
- 15) Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w organizacji pieczy zastępczej, np. rodzin pomocowych, rodzin zawodowych specjalistycznych;
- 16) Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci;
- 17) Prowadzenie działań na portalach społecznościowych w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat pieczy zastępczej;
- 18) Organizowanie wydarzeń lokalnych, takich jak pikniki, dni otwarte Centrum pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego, wyjazdy integracyjne z rodzinami zastępczymi;
- 19) organizacja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego (Piknik „Rodzina Bez Barrier – IV edycja”);
- 20) realizacja projektu „Zostań Mikołajem dla dzieci z pieczy zastępczej – V edycja ”;
- 21) Wykorzystywanie świąt i uroczystości do promowania działań organizatora;
- 22) Organizowanie szkoleń dla pracowników, aby zwiększyć ich kompetencje w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami;
- 23) Uczestnictwo w konferencjach i warsztatach dotyczących najnowszych trendów w pieczy zastępczej;

15. Podsumowanie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, uchwalona z troski o dobro dzieci wymagających szczególnej ochrony, wyznacza ramy działania dla instytucji odpowiedzialnych za wspieranie rodzin i opiekę zastępczą. W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy wykazało się dużym zaangażowaniem w rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej, realizując szereg nowatorskich inicjatyw oraz podejmując działania wykraczające poza ustawowe standardy.

Głównym celem podejmowanych działań było zapewnienie dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej poczucia bezpieczeństwa oraz wszechstronnej opieki na najwyższym poziomie.

Wyjątkowym osiągnięciem Centrum w roku sprawozdawczym było stworzenie nowoczesnej bazy wsparcia, która obejmuje m.in. uruchomienie gabinetu terapeutycznego do prowadzenia treningów metodą Biofeedback EEG. Istotnym elementem tego przedsięwzięcia było także przeszkolenie dwóch pracowników i uzyskanie przez nich uprawnień certyfikowanych trenerów, co pozwala na prowadzenie terapii na najwyższym poziomie. Inicjatywa ta znacząco wzmacnia ofertę pomocy Centrum, umożliwiając wsparcie dzieci i rodzin zastępczych w obszarze rozwoju poznawczego, regulacji emocji oraz poprawy funkcjonowania w codziennym życiu. Na 2025 rok zaplanowane jest uruchomienie również gabinetu integracji sensorycznej dla dzieci ze szczególnymi potrzebami z pieczy zastępczej.

Pracownicy Centrum prowadzili sukcesywnie szkolenia dla rodzin zastępczych, skupiające się na rozwijaniu umiejętności społecznych i radzeniu sobie z trudnymi emocjami. Wprowadzono również nowoczesne metody pracy z rodzinami zastępczymi, takie jak organizacja wyjazdów integracyjnych oraz kompleksowa pomoc specjalistyczna dla rodzin wymagających szczególnego wsparcia.

Inwestycje w infrastrukturę i zasoby obejmowały wyposażenie gabinetów specjalistów w nowoczesne narzędzia terapeutyczne oraz zapewnienie bezpłatnego dostępu do lekarza psychiatry dla dzieci z pieczy zastępczej. Dzieciom sfinansowano także wyjazdy kolonijne, a opiekunom zastępczym umożliwiono korzystanie z psychoterapii.

Zaangażowanie pracowników Centrum poprzez wprowadzanie nowych form pomocy oraz indywidualne podejście do każdej rodziny pozwala na bardziej skuteczną realizację celów, takich jak poprawa funkcjonowania dzieci w rodzinach zastępczych oraz promowanie rodzicielstwa zastępczego w lokalnym środowisku. Osiągnięcia te są efektem konsekwentnej pracy, zaangażowania i dążenia do podnoszenia jakości świadczonych usług.

Działania te były realizowane z pełnym zrozumieniem trudnych doświadczeń dzieci z pieczy zastępczej oraz z dążeniem do wychodzenia poza standardy ujęte w ustawie. Centrum konsekwentnie rozwijało innowacyjne rozwiązania, kierując się najwyższą wrażliwością na potrzeby dzieci i rodzin zastępczych. Efekty tych działań potwierdzają, że Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego skutecznie odpowiada na wyzwania współczesnego systemu pieczy zastępczej, budując solidne podstawy dla dalszego rozwoju i wsparcia dzieci oraz rodzin w powiecie legnickim.

Uzasadnienie

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy zostało wyznaczone na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Zarządzeniem nr 45/2011 Starosty Legnickiego z dnia 1 grudnia 2011 roku.

Zgodnie z art. 76 ust 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy, w szczególności, przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Mając powyższe na uwadze, zasadne jest podjęcie uchwały Rady Powiatu Legnickiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za 2024 rok.

